CONSTANTIN PAPANACE

La 7 Aprilie 1985, în seara Duminicii Floriilor, când în țara care l-a primit cu dragoste se sărbătorea - în rit catolic- Invierea Mântuitorului, s'a stins din viață la Salo - Italia, Constantin Papanace, Președintele Consiliului Conducător al Legiunii Arhanghelul Mihail.

Personalitatea marelui dispărut, intelectual distins și proeminent om politic, era cunoscută întregului exil românesc, care l-a găsit pe baricadă dela începutul **diasporei române**.

Oamenii politici ai lumii libere îl cunoșteau și-l stimau, apreciindu-i cu cea mai mare obiectivitate viziunea politică, puterea de sinteză, fidelitatea față **de idealul său politic, tactica** în acțiune și exemplara sa **modestie dusă până la exces**.

Camarazii săi de luptă i-au recunoscut marile valențe intelectuale, cinstea deosebită și puterea de credință și l-au ales în unanimitate călăuzitor. Sarcină grea, plină de răspundere și de hotăriri precise față de evenimentele neprevăzute, de care Constantin Papanace, s'a achitat perfect, până în ultima clipă a suflării sale.

Solicitat în egală măsură în apărarea fraților aromâni amenințați de deznaționalizare în Macedonia ca și a fraților daco-români amenințați de comunism în România, Constantin Papanace a unit ca nimeni altul aspirațiile celor două ramuri traco-latine, într'o sinteză unică a românismului integral, poziție neatinsă de nici unul din liderii politici contemporani în viață. Câtă suferință, câtă jertfă, câtă stăpânire și clarviziune cere o asemenea poziție, numai cel care se încumetă să urce spre piscul unde a biruit Papanace, poate să afirme. El venea însă din piscurile Pindului, unde vulturii își făceau cuib lângă mandra picurarului armân, înfrățiți în nesupunere și plutind în libertate.

Constantin Papanace, s'a născut la 15 Septembrie 1904, în cătunul Selia care aparține de centrul aromânesc Veria din Grecia. Descindea dintr'o familie de luptători pentru cauza românească, tatăl său Ion și mama Ianula fiind victime ale opresiunii grecești din acea tulbure perioadă a luptelor din Balcani. Bunicul după tată, Preotul Atanasie, a citit pentru prima dată în Biserică, Evanghelia în limba română, atrăgându-și cu aceasta asupra lui, trăznetele Patriarhiei grecești dela Constantinopol și ținta bandiților antarți. Au fost nouă copii în familie: cinci băieți și patru fete, toți dedicați marei cauze românești. Fratele Gula a murit într'un bombardament abătut asupra lagărului de concentrare din Germania, unde erau ținuți refugiații români alături de prizonierii străini. Un alt frate, Atanase, moare la scurt timp după ieșirea din închisoarea Aiud, unde a suportat grelele izolări, ca frate al lui Costache.

Ani întregi, ochii uscați de plâns ai mamei Ianula, n'au putut să vadă pe nici unul din cei trei feciori în viață unul fiind pribeag printre străini iar ceilalți doi, îngropați de vii în fundul temnițelor din România. Sora Florica, a fost arestată imediat după 23 August 1944, pentru simplul fapt că purta numele de Papanace.

Constantin Papanace a început școala primară românească în Veria. La vârsta de 8 ani, împreună cu alți copii armâni, s'au bătut cu copiii greci din oraș care i-au jignit pe Aromânii arestați de Greci, pentrucă strigătul pe străzi după izgonirea Turcilor din Veria, se schimbase în altă direcție: "Să fie spânzurați Romanizanții". Din acea încăierare a rămas cu o cicatrice pe frunte ca semn de amintire pe întreaga viață. Cursurile liceale sunt continuate la Scoala Comercială Română din Salonic iar după terminarea lor, urmează Academia Comercială din București. Ca licențiat al Academiei Comerciale ocupă prima dată postul de casier general la Banca Românească din București iar la scurt timp se angajează în Ministerul de Finanțe și este numit Sef **de serviciu la Administrația** Financiară din Călărași-Ialomița. Este suspendat din serviciu pentru activitate politică iar mai târziu, după ce scapă de arestările din 1938, pleacă în primul refugiu în Germania, unde deține un loc de frunte în Comandamentul de acolo. Se întoarce după izgonirea regelui Carol al II-lea și funcționează în timpul guvernării antonesciano-legionare ca Subsecretar de Stat la Ministerul de Finanțe, unde era titular liberalul Leon. După evenimentele dela 21-23 Ianuarie 1941, pleacă în exil și nu și-a mai revăzut niciodată țara pe care a iubit-o cu toată pasiunea și **căreia i s'a dăruit total**.

Inteligența nativă, înclinațiile artistice, spiritul analitic și capacitatea de expresie, erau daruri naturale care i-ar fi deschis lui Constantin Papanace -în condiții normale- orice poartă de afirmare pe târâm cultural, economic sau artistic. Vitregia soartei abătută asupra Românilor din Macedonia, a făcut ca acest mare spirit să opteze pentru lupta de eliberare și afirmare spirituală a neamului său.

Elev al veteranului Dumitru Badralexi -unul din cei 10 elevi aduși de Părintele Averchie la Scoala dela Sfinții Apostoli din București- a învățat dela marele său dascăl că principala datorie a fiecărui Aromân este păstrarea și afirmarea identității latine a neamului armânesc.

Familia persecutată de politicienii greci a emigrat în județul Caliacra unde s'a colonizat. Idealul României Mari care i-a umplut de mândrie pe Aromâni, i-a decepționat pe coloniștii din Cadrilater, când goana după clientelă politică a partidelor de atunci, a cedat cauza națională în favoarea voturilor Bulgarilor. Așa a apărut celebra Lege a Dobrogei Noi, pe care ministrul de **Agricultură de atunci**, Anghelescu, a prezentat-o în Parlamentul Român.

Protestul studenților macedoneni a fost prompt și a pornit la manifestații care au sfârșit cu atentatul de operetă al lui George Beza. Prilejul a fost folosit însă de guvernul de atunci, care a arestat pe conducătorii studențimii aromâne în frunte cu Constantin Papanace. Regia politică a pus în scenă toată **recuzita de circumstanță** ca să dea amploare atentatului care nici nu l-a zgâriat pe ministru. In această montare, nu putea lipsi nici arestarea lui Corneliu Codreanu.

Atunci, în vara anului 1930, cei mai curați reprezentanți ai Românilor din Dacia și Macedonia, s'au întâlnit într'o dubă de închisoare -sumbră prevestire a celor ce urmau **pentru neamul românesc**.

S'au cunoscut mai bine la Văcărești și nu a fost putere în lume să-i despartă. Unirea lor a fost marcată de morminte, semne ale veșniciei. Intâi al lui Sterie Ciumetti, apoi Iancu, Doru, alții și alții în nemuritoarea și nevăzuta cohortă a martirilor români... Anii s'au încrustat în trunchiuri de arbori și au sculptat fețele tinerilor de atunci. Constantin Papanace, a trăit intens întreaga răsturnare a lumii din acest secol care se apropie de sfârșit. A luptat, a suferit, a scris!

"Poate scurgerea anilor atâtor decenii în cadrul unei jumătăți de secol, să fi decolorat unele amintiri" - scria Constantin Papanace. "Un lucru însă a rămas intact și nealterat: dragostea și venerația pentru CAPITAN și ceilalți CAMARAZI, martiri ai crezului nostru legionar."

Cu acest crez a plecat dintre noi!

Cei care l-au iubit și au putut să ajungă la timp din țările unde sunt răspândiți, l-au condus pe ultimul drum la Domul din Salo, unde cântările ortodoxe au răsunat în spirit ecumenic, vestind numeroasei asistențe de Italieni, că în Răsărit mai trăiesc frați de ai lor de gintă latină.

Oficialitățile din Salo, au afișat în întregul oraș necrologul în limba italiană.

Cortegiul a înaintat încet spre Cimitirul Santa Lucia, unde își dorm somnul soția lui, Zoița și camaradul de credință Gh. Ghițea. Acolo a fost îngropat până la Noua Inviere, cel care a fost **CONSTANTIN PAPANACE**.

Sub limpezimea de azur a cerului lombardian, care până atunci a fost acoperit de nori, în primăvăratecă **după-amiaza de 11 Aprilie** 1985, cântecul care pleca ușor dela poalele Alpilor spre Carpați și Pind se întindea ca o litanie peste frământata noastră gintă: **"Noi mereu te plângem frate, iar tu dormi mereu"...** ☐